Mari Nasser
22.11.2021

Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausunnon aihe: EU:n kestävän rahoituksen taksonomia: Ilmastoa koskeva delegoitu säädös
Viite: E 85/2020 vp, E 102/2021 vp

Energiateollisuus ry:n lausunto E-kirjeestä EU:n kestävän rahoituksen taksonomian ilmastoa koskevasta delegoidusta säädöksestä

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Energiateollisuus on erittäin vahvasti sitoutunut komission tavoitteeseen ilmastoneutraalista Euroopasta vuonna 2050 sekä Suomen tavoitteisiin saavuttaa ilmastoneutraali yhteiskunta vuoteen 2035 mennessä.

Yhdymme E-kirjeessä esitettyyn näkemykseen, että kestävän rahoituksen taksonomian teknisten arviointikriteerien tulisi olla ymmärrettäviä, helppokäyttöisiä, yksitulkintaisia ja teknologianeutraaleja edistäessään samalla merkittävästi ympäristötavoitteita, ja ettei kriteerien tulisi luoda ristiriitaa olemassa olevan EU-lainsäädännön kanssa.

Valitettavasti komission ilmastoa koskevassa delegoidussa säädöksessä ei ole täysin saavutettu näitä tavoitteita. Kuten E-kirjeessä todetaan, vesivoimaa ja bioenergiaa kohdellaan delegoidussa säädöksessä eri tavoin kuin muita vähäpäästöisiä energiamuotoja, eikä delegoitu säädös sisällä ydinenergiaa. Pidämme huolestuttavana, ettei ydinenergian asema taksonomiassa ole selkeytynyt komission arviointiprosessin edellyttämällä tavalla.

Luku 4 – Energia

Bioenergian ja vesivoiman osalta yhdymme E-kirjeessä esitettyihin niitä koskeviin ilmastokriteeristön sisältämiin havaintoihin ja haasteisiin.

Pidämme hyvänä, että bioenergian status siirtymävaiheen toimintona on poistettu. Kuten todettua, kriteeristö sisältää kuitenkin yhä epäkohtia, jotka eivät ole RED II mukaisia. Näistä suurimmat huolet liittyvät seospolton asemaan, sillä toiminnon kuvauksessa sähkön- ja lämmöntuotannossa edellytetään käytettävän yksinomaan biomassaa, biokaasua tai bionesteitä. Vaikuttaa siltä, että komissio on kirjauksellaan halunnut vielä selvemmin rajata fossiilisten polttoaineiden käytön pois taksonomian piiristä, muttei ole samalla tullut ajatelleeksi, että itseasiassa olisi taksonomian tavoitteiden mukaista hyödyntää energiantuotannossa tietyt kierrätykseen kelpaamattomat jakeet, joiden bio-osuus voi olla jopa 90 %.

Vesivoiman kestävyyskriteeristössä korostuu teknologianeutraaliuden puute. Vesivoimalta edellytetään turhaan osoitusta ilmastonmuutoksen hillintään myötävaikuttamisesta elinkaarianalyysin tai tehotiheyden avulla. Vesistöjen käyttöä ja suojelua koskevassa Do No Significant Harm (DNSH)-kriteeristössä viitataan EU:n vesipuitedirektiiviin, mutta kriteeriluettelossa mennään vesipuitedirektiivin vaatimusten yli. Komission

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

mukaan joitakin vaatimuksista sovellettaisiin silloin kun se on relevanttia, mutta epäselväksi jää kuka tämän harkinnan tekee ja miten. Kuten E-kirjeessä on mainittu, vesivoiman kriteeristön merkitys riippuu siitä, mitä toimia pidetään tapauskohtaisesti tarpeellisina. Korostamme vielä, että tähän tarpeellisuuden arviointiin liittyy paljon tulkinnanvaraisuutta.

Luku 7 – Rakennukset ja kiinteistöala

Mielestämme E-kirjeessä on hyvin huomioitu sekä vesivoiman että bioenergian puuttuvan asennus-, ylläpito- ja korjaustoimintaa koskevasta kriteeristöstä 7.6. Muut uusiutuvat energiamuodot on kriteeristöön sisällytetty.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Energiateollisuuden näkemyksen mukaan EU-taksonomian päätarkoitus on tukea siirtymää kohti ilmastoneutraalia Eurooppaa. Nyt vaarana on, että esitys kääntyy tätä tarkoitusta vastaan. Komission esitykset eivät ole olleet linjassa komission oman pitkän aikavälin ilmastostrategian ja vuoden 2050 hiilineutraaliustavoitteen kanssa. Komission lähestymistapa ei ole teknologianeutraali eikä se edistä ilmastotavoitteiden saavuttamista, kun esityksessä ei tunnisteta, että hiilineutraalissa yhteiskunnassa tarvitaan kaikkia päästövähennyskeinoja.

Energiateollisuus yhtyy Suomen kantaan, että on valitettavaa, ettei komissio ole sisällyttänyt ydinvoimaa koskevia teknisiä arviointikriteerejä ilmastoa koskevaan delegoituun säädökseen. Komission tiedonannon mukaan täydentävä delegoitu säädös kattaa ydinenergian, jollei taksonomia-asetuksen mukaisen tarkasteluprosessin tuloksista muuta johdu. Asiantuntijaryhmien arvioiden mukaan ydinvoima tukee ilmastotavoitteiden saavuttamista, eikä ole muita energian tuotantomuotoja haitallisempaa ihmisten terveydelle tai ympäristölle. Siitä huolimatta komissio ei ole antanut lisää yksityiskohtaista tietoa tai aikataulua täydentävän delegoidun säädöksen valmistelusta, kuten Suomen kannassa on nostettu esiin. On hyvä, että Suomen kannassa kiinnitetään huomiota alan investointivarmuuden säilyttämiseen.

Kriteeristöllä muodostetaan sektorikohtaisen lainsäädännön kanssa päällekkäistä ohjausta rahoitussektorin kautta ja standardeja ja kynnysarvoja tullaan päivittämään jatkuvasti. Tämä johtaa investointiepävarmuuteen, mikä voi osaltaan hidastaa siirtymää kohti ilmastoneutraaliutta. Kriteeristössä ei myöskään huomioida järjestelmätason vaatimuksia hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymiselle. Viime kädessä vaarana on, että esitys rikkoo jäsenvaltioiden oikeutta päättää omasta energiantuotannostaan ja valita oma polkunsa vähähiiliseen yhteiskuntaan. Nämä ovat mielestämme asioita, joita ei tule sivuuttaa, vaikka kuinka hyvä lähtökohtainen taksonomian tarkoitusperä onkin.

Energiateollisuus korostaa sen tärkeyttä, että taksonomia tukee siirtymää kohti ilmastoneutraaliutta teknologianeutraalisti. Tämä on myös toimivan energiamarkkinan edellytys.

Lisätietoja: Mari Nasser, mari.nasser@energia.fi, 050 342 7912